

معاونت ترویج و نظام‌بهره‌مداری
دفتر امور ترویج و بهبود نظام‌های ترویجی

استاندارد
آموزشی

ارکان صندوق‌های اعتباری خرد روستایی

توسعه
روستایی

کد: ۱۰۱۲-۳۳۰-۸۵

فهرست مطالب

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۴	۱- مقدمه
۵	۲- تعریف مفاهیم و اصطلاحات
۶	۳- تعریف دوره
۶	۴- مشخصات کلی دوره
۷	۵- هدف‌های دوره
۸	۶- فرصت‌های شغلی
۸	۷- مخاطبان دوره (کارآموزان)
۹	۸- مریان دوره
۹	۹- محتوای آموزشی دوره
۱۰	۱۰- فضای آموزشی
۱۱	۱۱- شرایط قبولی و اعطاء گواهینامه
۱۱	۱۲- جدول مهارت‌ها و توانایی‌های کارآموزان
۱۲	۱۳- جدول محتوای آموزشی و سرفصل‌ها
ضمیمه	
۱۶	فرم شماره (۱) نظرخواهی از مریان دوره‌های آموزشی
۱۸	فرم شماره (۲) نظرخواهی از کارآموزان دوره‌های آموزشی
۲۰	فرم شماره (۳) نظرخواهی از مجریان دوره‌های آموزشی

مقدمه

امروزه دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت برای دوره‌های آموزشی گوناگون «استانداردهای آموزشی» لازم را تدوین نموده و به کار می‌گیرند. استانداردهای آموزشی حاوی مزایای فراوانی هستند به ویژه، یکسان‌سازی کمی و کیفی دوره‌های آموزشی در سطح کشور، تحقق بخشیدن مداوم یادگیری، برنامه‌ریزی منطقی‌تر دوره‌های آتی، میسر ساختن آموزش برنامه‌ریزی شده مادام‌العمر، پیش‌بینی دقیق بودجه و بالاخره نظم بخشیدن به فعالیت‌های آموزشی برنامه‌ریزان و مجریان و ... برخی از مزایای استانداردهای آموزشی است.

بنابراین، توجه مربیان، مدیران و مجریان دوره‌های آموزشی را به این نکته جلب می‌نماید که برای هر یک از اجزای دوره آموزشی، اصول و شرایط اجرا را با استاندارد حاضر تطبیق نمایند، سپس عملیات اجرایی خود را تنظیم کنند. امتیاز این امر آن است که زحمات و تلاش‌های آنان از نظم لازم برخوردار شده و موفقیت در انجام امور آموزشی تضمین خواهد شد.

بدیهی است چنانچه یک دوره آموزشی چند بار در سال برگزار شود با به کارگیری استاندارد، می‌توان مطمئن شد که اجرای تمام دوره‌ها از نظر کمی و کیفی دارای استاندارد یکسان خواهند بود و عملیات برنامه‌ریزی دوره‌های بعدی نیز با اطمینان خاطر و بینش بهتری انجام خواهد شد.

با آرزوی موفقیت

مفاهیم و اصطلاحات

تعریف برخی از مفاهیم و اصطلاحات به کار رفته در این استاندارد به شرح زیر است :

تعریف کارآموز : کارآموز فردی است که برای کسب توانایی‌های لازم در زمینه آموزش ارکان صندوق‌های اعتباری خرد روستایی، در این دوره آموزشی شرکت می‌کند و با یادگیری شیوه‌های مختلف تهیه و اجرای طرح‌های توسعه روستایی قادر خواهد شد سهم مؤثری در توسعه بخش کشاورزی ایفا نماید.

محتوای آموزشی : شامل مجموعه دانش و مهارت‌هایی است که در طول دوره آموزشی به کارآموزان ارائه می‌شود و هدف این دوره آن است که کارآموزان آنها را به طور صحیح و اصولی فرا بگیرند.

حیطه شناختی : عبارت است از یادگیری آن بخش از محتوای آموزشی که عمدتاً جنبه نظری برداشته و غالباً مستلزم تلاش و فعالیت ذهنی است که منجر به برداشتن اطلاعات فنی کامل از محتوای آموزشی می‌شود.

حیطه مهارتی : عبارت است از قدرت به انجام درآوردن یک کار که به حرکات بدنی مشخص برای انجام یک فعالیت و عملکرد منظم مربوط می‌شود.

ارزشیابی تشخیصی (ارزشیابی ابتدای دوره) : این نوع ارزشیابی آموخته‌های قبلی و تجارب کارآموزان را که لازمه یادگیری مطالب جدید است می‌سنجد و با این ارزشیابی مربی به نقطه شروع فعالیت‌های آموزشی پی می‌برد.

ارزشیابی تکوینی (ارزشیابی حین دوره) : این نوع ارزشیابی در جریان آموزش (حین اجرای دوره) انجام می‌شود.

ارزشیابی نهایی (ارزشیابی پایان دوره) : در پایان دوره از کارآموزان به شرح زیر آزمون به عمل خواهد آمد :

۱- آزمون کتبی که به منظور ارزیابی آموخته‌های کارآموزان در طول دوره به عمل می‌آید.

۲- آزمون عملی که برای ارزیابی میزان مهارت و توانایی‌های کارآموزان در خصوص محتوای عملی دوره به عمل می‌آید.

تعریف دوره

دوره آموزش ارکان (کارگزاران) صندوق‌های اعتباری خرد روستایی دوره ای است که در آن فراگیران شیوه تشکیل و بهره‌مندی از تسهیلات و منابع مالی محلی در اختیار صندوق‌های اعتباری را برای اجرای فعالیت‌های مصوب در طرح‌های توسعه می‌آموزند.

مشخصات کلی دوره آموزشی

مخاطبان دوره	- شاغلین صندوق‌های اعتباری خرد روستایی - متقاضیان و علاقمندان
شرایط کارآموز	جنسیت: زن - مرد سطح سواد: دیپلم و بالاتر سن: حداقل ۲۰ سال
مدت دوره	۷ روز
کل ساعات دوره	۲۸ ساعت (۱۶ ساعت تئوری و ۱۲ ساعت کار عملی و بازدید)
ظرفیت پذیرش هر دوره	حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۰ نفر
شیوه اجرا	روزانه
کادر آموزشی	کارشناس توسعه روستایی (ترجیحاً اقتصاد کشاورزی - توسعه روستایی - برنامه‌ریزی روستایی)
شرایط احراز قبولی	- کسب نمره میانگین حداقل ۱۴ (نظری و عملی) - نبرداشتن غیبت بیش از $\frac{1}{5}$ کل ساعات دوره
مدیریت اجرا	- مدیریت ترویج و نظام بهره‌برداری استان - اداره ترویج شهرستان

هدف‌های دوره

هدف‌های اساسی دوره «آموزش ارکان صندوق‌های اعتباری خرد روستایی» به تفکیک عبارتند از:

۱- هدف‌های اختصاصی

هدف اختصاصی این دوره عبارت است از تربیت نیروی انسانی ماهر در زمینه توسعه و عمران روستایی در جنبه‌های شناختی و مهارتی.

۲- هدف‌های آموزشی

۲-۱- هدف کلی: هدف کلی این دوره عبارت است از آشنا ساختن کارآموزان با اصول فنی «تشکیل صندوق‌های اعتباری» خرد در مناطق روستایی کشور
 ۲-۲- هدف‌های جزئی: هدف‌های آموزشی - جزئی - این دوره برای ارتقاء سطح دانش و مهارت کارآموزان به شرح زیر است:

- وضعیت تولید و اشتغال در بخش کشاورزی
- سهم بخش کشاورزی در تولید ملی و صادرات غیرنفتی
- نحوه و کارکردهای مشارکت مردم در توسعه روستایی
- نقش و پیامدهای نهادهای مالی در توسعه روستایی
- انواع و کارکردهای مؤسسات و نهادهای مالی در روستاهای کشور
- ارکان صندوق‌های اعتباری (انواع، وظایف، مسئولیت‌ها و ...)
- مبانی عملی ایجاد و تشکیل صندوق‌های اعتباری در روستاهای کشور
- مبانی و اصول گسترش فعالیت‌ها در صندوق‌های اعتباری روستایی

۳- هدف‌های رفتاری

- در پایان دوره آموزشی از کارآموزان انتظار می‌رود بتوانند:
- وضعیت تولید و اشتغال در بخش کشاورزی را تحلیل و توصیف کنند.
 - درباره بخش کشاورزی در تولید ملی و صادرات غیر نفتی اظهار نظر نمایند.
 - انواع مشارکت مردم در توسعه روستایی را نام ببرند و هر کدام را تحلیل و توصیف نمایند.

- نقش و کارکردهای نهادهای مالی در توسعه روستایی را تحلیل کنند.
- مؤسسات و نهادهای مالی موجود در روستاها را معرفی کنند.
- وظایف، مسئولیت‌ها و ویژگی‌های خدمت‌رسانی هر یک از مؤسسات و نهادهای مالی موجود در روستاهای کشور را به تفکیک تحلیل و بررسی نمایند.
- ارکان صندوق‌های اعتباری را نام ببرند.
- وظایف، مسئولیت‌ها و کارکردهای هر یک از ارکان صندوق‌های اعتباری را به تفکیک تحلیل و توصیف نمایند.
- تصمیم‌گیری‌ها، زمینه‌سازی‌ها و عملیات مرتبط با ایجاد صندوق‌های اعتباری را تحلیل و عملاً نشان دهند.
- روش تکمیل اساسنامه صندوق‌های اعتباری را به نمایش بگذارند.
- اصول و مبانی گسترش فعالیت‌های صندوق‌های اعتباری را تحلیل و ارزیابی کنند.

فرصت‌های شغلی

- کارآموزان پس از گذراندن دوره آموزشی «آموزش ارکان صندوق‌های اعتباری خرد روستایی» قادر خواهند بود که از فرصت‌های شغلی زیر استفاده کنند :
- ۱- اشتغال در صندوق‌های اعتباری خرد روستایی
 - ۲- ایجاد صندوق‌های اعتباری خرد روستایی
 - ۳- بکارگیری منابع مالی خرد در جهت اجرای پروژه‌های توسعه روستایی.

مخاطبین دوره (کارآموزان)

- در دوره آموزشی «آموزش ارکان صندوق‌های اعتباری خرد روستایی» کارآموز به کسانی اطلاق می‌شود که دارای شرایط ذیل باشند :
- الف : داشتن حداقل تحصیلات پنجم ابتدایی.
- ب : برخورداری از صحت کامل جسمانی و روانی جهت کار

ج: داشتن معرفی‌نامه از شوراهای اسلامی محل و یا مدیریت صنایع کشاورزی استان مربوطه

د: در یکی از گروه‌های سنی زیر قرار برداشته باشند:

اولویت اول: گروه سنی ۱۵-۲۵ سال

اولویت دوم: گروه سنی ۲۶-۴۰ سال

اولویت سوم: گروه سنی ۴۱-۵۰ سال

مربیان دوره

مربیان دوره آموزشی «آموزش ارکان صندوق‌های اعتباری خرد روستایی» کسانی هستند که:

- در زمینه مسایل مربوط به طرح‌های توسعه روستایی حداقل ۴ سال تجربه عملی داشته باشند.

- از عهده تدریس محتوای آموزش نظری و عملی دوره برآیند.

- تحصیلات آنان در حد کارشناسی (مرتبط با توسعه روستایی) باشد.

- بومی منطقه بوده و با فرهنگ منطقه آشنایی کامل داشته باشند.

محتوای آموزشی دوره

محتوای آموزشی «آموزش ارکان صندوق‌های اعتباری خرد روستایی» مجموعاً ۲۸ ساعت است که ۱۶ ساعت آن به آموزش نظری و ۱۲ ساعت آن به آموزش عملی اختصاص دارد.

محتوای آموزشی دوره به صورت نظری و عملی (کارورزی) می‌باشد که به این شرح است.

- اهمیت بخش کشاورزی در اقتصاد ملی (میزان تولیدات، میزان اشتغال، سهم بخش کشاورزی در تولید ملی، سهم بخش در صادرات غیر نفتی، اهمیت بخش کشاورزی در اقتصاد منطقه و روستا) [۱ ساعت نظری]

- نحوه مشارکت مردم در توسعه روستایی (مشارکت در تصمیم‌گیری، مشارکت در برنامه‌ریزی، مشارکت در تصمیم‌سازی، مشارکت در اجراء و ...) [۱ ساعت نظری]

- نقش نهادهای مالی در توسعه روستایی (ایجاد روحیه همکاری و هم‌فکری، ایجاد روحیه مشارکتی، ایجاد شکل‌های اجتماعی، ایجاد شکل‌های اقتصادی، تأمین منابع مالی، نقش نهادهای مالی در توسعه روستایی) [۱ ساعت نظری]

- صندوق‌های غیر دولتی (صندوق‌های قرض الحسنه، صندوق‌های محلی، وضعیت صندوق‌های موجود، نقش صندوق در توسعه روستایی) [۲ ساعت نظری]

- مؤسسات و نهادهای مالی موجود در روستا (بانک‌ها، شرکت‌های تعاونی روستایی، اعتباری، صندوق‌ها و ...) [۲ ساعت نظری]

- آشنایی با ارکان صندوق‌ها (هیأت مؤسس، مجممع عمومی، هیأت امناء، بازرسان، هیئت مدیره، مدیر عامل و ...) [۲ ساعت نظری]

- مقدمات ایجاد صندوق (تشکیل گروه هم‌فکر، اهداف، جلسات گفتگو، شیوه کار گروهی و ...) [۱ ساعت نظری]

- تکمیل اساسنامه صندوق (هدف صندوق، موضوع فعالیت، میزان سرمایه، تعیین هیأت امناء، مدیر، بازرسان، سال مالی) [۲ ساعت نظری]

- چگونگی گسترش فعالیت‌های صندوق‌های اعتباری (شناسایی امکانات، برنامه ریزی، ارزیابی و ...) [۴ ساعت نظری]

- کارورزی در یکی از صندوق‌های موفق منطقه و تهیه گزارشهای مربوطه [۱۲ ساعت عملی]

فضای آموزشی

فضای آموزشی اعم از (کلاس، کارگاه عملی، عرصه و ...) مورد نیاز این دوره از طریق مراکز آموزشی استان و یا شهرستان تأمین می‌گردد. چنانچه استانی دارای مرکز آموزشی نباشد می‌بایست از مکان‌های استاندارد استفاده نماید.

• یادآوری: یکی از عوامل اساسی ارزیابی این دوره آموزشی کیفیت فضاهای آموزشی خواهد بود.

شرایط قبولی

- کارآموزی پذیرفته شده نهایی شناخته می‌شود که حائز شرایط ذیل باشد:
- در مجموع ارزشیابی‌های انجام شده حداقل نمره ۱۴ را کسب کرده باشد.
 - علاوه بر آن بیش از $\frac{1}{5}$ کل ساعات دوره را غیبت (موجه و غیرموجه) نکرده باشد.

اعطای گواهینامه

به کارآموزانی که این دوره را با موفقیت بگذرانند توسط مدیریت ترویج و مشارکت مردمی استان گواهینامه مهارت اعطاء خواهد شد.

فهرست مهارت‌ها و توانایی‌های کارآموزان (حیطه مهارتی و شناختی)

ردیف	عنوان
۱	کسب شناخت و آگاهی از وضعیت اقتصادی و اشتغال در بخش کشاورزی
۲	کسب شناخت و آگاهی در شیوه‌های مشارکت مردم در فرایند توسعه روستایی
۳	کسب شناخت درباره نقش، انواع و خدمات نهادهای مالی در روستاها
۴	کسب شناخت در زمینه نقش، عملکرد، وظایف و مسئولیت های ارکان صندوق‌های اعتباری
۵	کسب شناخت و مهارت در ایجاد صندوق‌های اعتباری
۶	کسب شناخت و مهارت در تدوین و تکمیل اساسنامه صندوق‌های اعتباری
۷	کسب شناخت و مهارت در گسترش دادن صندوق‌های اعتباری
۸	کسب شناخت و مهارت در ارزیابی پروژه‌های مرتبط با صندوق‌های اعتباری

استاندارد آموزشی

«آموزش ارکان صندوق‌های اعتباری خرد روستایی»

نام و مشخصات وسایل و تجهیزات	زمان		عملیات کارگاهی	مطالب تئوری	ردیف
	عملی	نظری			
وایت‌برد، مازیک، جزوات آموزشی	-	۱		اهمیت بخش کشاورزی در اقتصاد ملی ۱-۱ وضعیت تولید در بخش کشاورزی ۱-۲ وضعیت اشتغال ۱-۳ سهم بخش در تولید ملی ۱-۴ سهم بخش در صادرات غیرنفتی ۱-۵ اهمیت بخش کشاورزی در اقتصاد منطقه (بخش و روستا)	
وایت‌برد، مازیک، جزوات آموزشی	-	۱		نحوه مشارکت مردم در توسعه روستایی ۲-۱ مشارکت در تصمیم‌گیری ۲-۲ مشارکت در برنامه‌ریزی ۲-۳ مشارکت در تصمیم‌سازی ۲-۴ مشارکت در اجرا ۲-۵ مشارکت نظارتی ۲-۶ مشارکت مالی ۲-۷ مشارکت مردم در توسعه روستایی منطقه (بخش روستا)	
وایت‌برد، مازیک، جزوات آموزشی	-	۱		نقش نهادهای مالی در توسعه روستایی ۳-۱ ایجاد روحیه همکاری و همفکری ۳-۲ ایجاد روحیه مشارکتی ۳-۳ ایجاد تشکل‌های اجتماعی ۳-۴ ایجاد تشکل‌های اقتصادی ۳-۵ تأمین منابع مالی ۳-۶ نقش نهادهای مالی در توسعه روستایی منطقه (بخش - روستا)	
وایت‌برد، مازیک، جزوات آموزشی		۲		مؤسسات و نهادهای مالی موجود در روستا ۴-۱ بانک‌ها ۴-۲ شرکت‌های تعاونی روستایی ۴-۳ تعاونی‌های اعتباری ۴-۴ صندوق‌ها	

استاندارد آموزشی

«آموزش ارکان صندوق‌های اعتباری خرد روستایی»

نام و مشخصات وسایل و تجهیزات	زمان		عملیات کارگاهی	مطالب تئوری	ردیف
	عملی	نظری			
وایتبرد، مازیک، جزوات آموزشی		۲		صندوق‌های غیردولتی حمایت از توسعه بخش کشاورزی	۴-۴-۱
				صندوق قرض‌الحسنه توسعه اشتغال روستایی	۴-۴-۲
				صندوق‌های محلی	۴-۴-۳
				ارتباط صندوق‌های محلی با مؤسسات و نهادهای مالی	۴-۴-۴
				وضعیت صندوق‌های موجود در روستا (منطقه)	۴-۴-۵
				نقش صندوق در توسعه روستایی منطقه	۴-۴-۶
وایتبرد، مازیک، جزوات آموزشی		۲		آشنایی با ارکان صندوق‌های اعتباری	۵
				هیأت مؤسس	۵-۱
				مجمع عمومی (انتخابات)	۵-۲
				هیأت امناء	۵-۳
				بازرسان	۵-۴
				هیأت مدیره	۵-۵
				مدیر عامل	۵-۶
				مجمع عمومی عادی	۵-۷
مجمع عمومی فوق‌العاده	۵-۸				
وایتبرد، مازیک، جزوات آموزشی		۱		مقدمات ایجاد صندوق‌های اعتباری	۶
				تشکیل گروه همفکر و مبتکر	۶-۱
				تعریف هدف یا اهداف	۶-۲
				تشکیل جلسات گفتگو و بحث	۶-۳
				تعریف و مشخص کردن شیوه کار گروهی	۶-۴
پی‌ریزی چارچوب اساسنامه صندوق	۶-۵				
وایتبرد، مازیک، جزوات آموزشی		۲		تکمیل اساسنامه صندوق‌های اعتباری	۷
				تعیین هدف صندوق	۷-۱
				تعریف موضوع فعالیت صندوق	۷-۲

استاندارد آموزشی
«آموزش ارکان صندوق‌های اعتباری خرد روستایی»

ردیف	مطالب تئوری	زمان		عملیات کارگاهی	نام و مشخصات وسایل و تجهیزات	
		نظری	عملی			
۷-۳	مشخص کردن میزان سرمایه صندوق				وایت‌برد، مازیک، جزوات آموزشی	
۷-۴	تعیین هیأت امنای صندوق					
۷-۵	تعیین هیأت مدیره صندوق					
۷-۶	تعیین بازرسان صندوق					
۷-۷	مشخص کردن سال مالی صندوق					
۸	چگونگی گسترش فعالیت‌های صندوق‌های اعتباری	۴				وایت‌برد، مازیک، جزوات آموزشی
۸-۱	مطالعه منطقه و محل سکونت و فعالیت					
۸-۲	شناسایی امکانات و توانمندی‌های موجود محلی					
۸-۳	شناسایی امکانات و توانمندی‌های موجود انسانی					
۸-۴	شناسایی تنگناهای موجود محلی					
۸-۵	شناسایی محدودیت‌های نیروی انسانی					
۸-۶	بررسی نحوه مشارکت مردم در ایجاد و توسعه فعالیت‌های صندوق					
۸-۷	مقایسه امکانات و محدودیت‌ها					
۸-۸	تعریف و شناسایی فعالیت‌های جدید					
۸-۹	برنامه‌ریزی جهت انجام فعالیت‌های جدید به صورت موردی					
۸-۱۰	تقسیم کار جهت انجام فعالیت‌ها					
۸-۱۱	ارزیابی پروژه و یا فعالیت در حال انجام					
۹	آشنایی عملی با نحوه کار ارکان صندوق های اعتباری		۱۲	کارورزی در یکی از صندوق‌های موفق منطقه و تهیه گزارش‌های مربوطه		
•	جمع	۱۶	۱۲		۲۸	